

Okresné kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

48. ročník, školský rok 2019/2020

Písomný test pre kategóriu G – ZŠ (5. ročník)

*Monotematická a teoretická časť - úlohy

Meno a priezvisko:

Škola: Trieda:

Počet bodov: Z toho monotematická časť (*):

1. *Na Slovensku máme v súčasnosti 9 národných parkov. Správa každého národného parku používa svoje jedinečné logo. Na niektorých logách sú zobrazené aj živé tvory, rastliny a živočíchy, ktoré sú symbolmi národného parku. Dopln k nasledujúcim národným parkom živočích, ktorého môžeš vidieť na jeho oficiálnom logu

Vyberaj z: *medveď, svišť, vlk, kamzík, orol, rys*

- a) Tatranský národný park -
b) Národný park Nízke Tatry -
c) Národný park Poloniny -
d) V logu ktorého národného parku sa nachádza kvet čemerice (na obrázku)?
.....

2. *Každý národný park má nejaké svoje „naj“. K nasledujúcim „naj“ vyber z ponúkanej dvojice správny národný park a podčiarkni jeho názov.

- a) najvýchodnejší: *NP Poloniny / Pieninský NP*
b) najsevernejší: *Pieninský NP / Tatranský NP*
c) najjužnejší: *NP Slovenský raj / NP Slovenský kras*
d) najstarší: *NP Nízke Tatry / Tatranský NP*
e) najmladší: *NP Veľká Fatra / Pieninský NP*
f) najrozľahlejší (spolu s ochranným pásmom): *NP Nízke Tatry / Tatranský NP*

3. V noci býva Mesiac najjasnejším objektom oblohy. Čo všetko o ňom vieš? V nasledujúcej tabuľke vyfarbi v každom jej riadku jedno políčko s charakteristikou platnou pre Mesiac.

vzdialenosť od Zeme	384 000 km	15 200 km	3 500 km
priemer Mesiaca v porovnaní s priemerom Zeme je približne	25-krát menší	4-krát menší	10-krát menší
keď je Mesiac v poslednej štvrti, hovoríme, že ...	cúva	dorastá	priberá
medzi dvomi po sebe nasledujúcimi splnmi uplynie obdobie približne	28 dní	29 a pol dňa	31 dní
tmavé mesačné planiny tvorené čadičom sa volajú	moria	pohoria	stolové vrchy
spolu s N. Armstrongom na mesačný povrch vstúpil aj	M. Collins	E. Cernan	B. Aldrin

4. Edo dostal od rodičov na Vianoce nástenný kalendár na rok 2020. Ku každému mesiacu bol v kalendári pridaný obrázok nejakého telesa zo Slnčnej sústavy. Napríklad k mesiacu január to bola fotografia Slnka. K mesiacom február až september boli pripojené obrázky planét Slnčnej sústavy v takom poradí, ako sú vzdialené od Slnka, od najbližšej po najvzdialenejšiu.

- a) Ku ktorému kalendárnemu mesiacu bola priradená planéta Zem? K mesiacu
b) Ktorá planéta bola zobrazená na obrázku k mesiacu jún? Planéta

c) Ktoré dve planéty mohol Edo vidieť na obrázkoch počas mesiacov letných prázdnin?

Planéty a

d) Posledný mesiac roka v kalendári sprevádzali obrázky štyroch najväčších mesiacov planéty Jupiter. Uveď názvy aspoň dvoch z nich:,

5. Doplň do nasledujúcich rebríčkov planéty Venuša, Mars, Jupiter a Saturn tak, aby ich poradie v rebríčku od najmenej hodnoty po najväčšiu bolo správne.

Veľkosť polomeru planéty:

Vzdialenosť od Zeme:

Počet mesiacov:

1.

1.

1.

2.

2.

2.

3.

3.

3.

4.

4.

4.

6. Z nasledujúcich rozsypaných písmen zostav názvy známych európskych sopiek a doplň ich do logickej dvojice s nasledujúcimi pojmami.

e, t, E, a, n, e, k, n, V, r, i, v, u, z, H, l, a, S, a, t, n, o, i

a) Pompeje -

c) Island -

b) Sicília -

d) Grécko -

7. Doplň do náučnej encyklopédie správne pojmy v texte o sopečnej činnosti. Poskladáš ich z nasledujúcich slabík.

DE	E	TO	TSU	BOM
STRA	NE	KAL	AK	MI
MAG	VUL	TÍV	RUP	KÁN
CIA	NA	BY	RA	MA

a) Sopečná činnosť sprevádza planétu Zem od nepamäti. Z hĺbín zeme sa roztavené horniny, čiže, vylievajú na zemský povrch.

b) Pri sopečnom výbuchu, ktorý nazývame aj, môže sopka do veľkej vzdialenosti vyvrhnúť väčšie balvany, takzvané sopečné

c) Najčastejším tvarom sopky je, čiže sopečný kužeľ, ktorý vzniká striedaním vrstiev sopečného popola a lávy.

d) Výbuchy sopiek majú často ničivé následky. Ak vybuchne sopka na morskom dne, môžu vzniknúť obrovské ničivé vlny

e) Sopky, ktoré v nedávnej dobe aspoň raz vybuchli, nazývame

f) Ak sa po vyprázdnení magmatického krbu prepadne horná časť sopky, vznikne priehlbina približne kruhového tvaru, ktorú voláme

8. V každom z nasledujúcich riadkov vyčiarkni jeden pojem, ktorý do neho nepatrí. Na začiatku riadka je uvedená indícia, ktorá ti pomôže.

a) súhvezdia pozorované z územia Slovenska: *Veľká medvedica, Kassiopeja, Južný kríž, Labuť, Cefeus*

b) 366 dní: *rok 2020, rok 2012, rok 2000, rok 1996, rok 1950*

c) 31 dní: *január, marec, jún, august, december*

9. Z vyznačených pojmov zakrúžkuj ten správny.

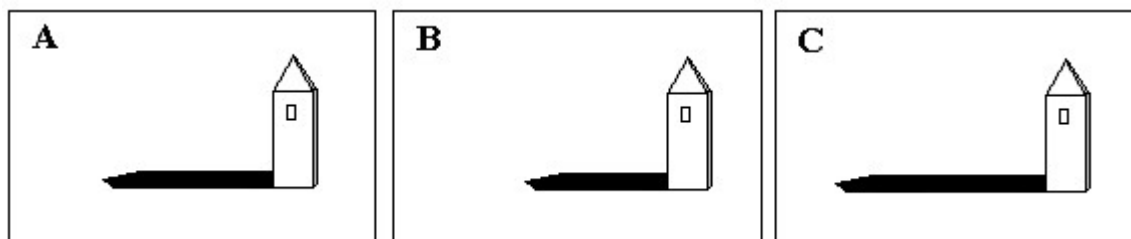
a) Jar v Austrálii začína v mesiaci **marec** / **február** / **september**.

b) Na rovník dopadajú slnečné lúče na poludnie kolmo na zemský povrch dňa **22. 12.** / **20. 3.** / **21. 6.**

c) Tieň predmetov na poludnie smeruje v Južnej Afrike vždy na **sever** / **juh** / **juhovýchod**.

10. Elena býva na východnom Slovensku. Odkedy dostala mobil, fotografuje zaujímavé objekty v okolí, najčastejšie starú vežu, ktorá sa zachovala z kaštieľa z 18. storočia. Elena vybrala štyri zábery, ktoré vznikli na poludnie, vždy z toho istého miesta. Tri z nich sú na nasledujúcom obrázku. Priradiť k nim dátumy, kedy boli odфотографované. Vyberaj z:

30. júna, 18. decembra, 16. septembra

a) b) c)

d) Na ktorom obrázku je slnko najnižšie nad obzorom? Zakrúžkuj jeho označenie: A B C

e) Ktorý z obrázkov sa najviac podobá tomu štvrtému, ktorý Elena urobila na poludnie 28. marca? Zakrúžkuj jeho označenie: A B C